การเขียนเรื่องสั้นเบื้องต้น

นำเสนอเมื่อ : 1 ก.ค. 2551

ข้อมูลจาก http://www.forwriter.com/mysite/forwriter.com/

newwriterroom/newwriteshortstory.htm

การเขียนเรื่องสั้นเบื้องต้น

ความหมาย เ ป็นการเขียนเล่าเรื่องแบบหนึ่ง และไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะเขียนให้ได้ดี เพราะมันมีข้อจำกัดในเรื่องของ ขนาด เข้ามาเกี่ยวข้อง ความหมายที่ง่ายที่สุดของมันคือ เรื่องเล่าที่มีประมาณ ๑,๐๐๐ ถึง ๕,๐๐๐ คำเป็นอย่างมาก

ลักษณะ

- ต้องสมบูรณ์ในตัวมันเอง
- อ่านจบแค่ในเวลาชั่วครู่
- ทุกคำในเรื่องต้องสำคัญ และส่งผลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเรื่อง
- ประโยคเริ่มเรื่องเป็นสิ่งบอกถึงตลอดทั้งเรื่อง
- จบเมื่อไคล์แมกซ์
- ตัวละครมีเท่าที่จำเป็น

การแต่งเรื่อง

- ชนิดผูกเรื่อง เป็นการแต่งโดยใช้พล็อตเป็นตัวเดินเรื่อง ใช้ความซับซ้อน น่าสงสัยของเหตุการณ์ ต่าง ๆ ให้คนอ่านสนใจติดตามว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นต่อไป และมักจะจบลงในลักษณะที่คนอ่านคาดไม่ถึง

(ไอเดียสำหรับการแต่งเรื่องมักจะมาจาก เหตุการณ์ สถานการณ์ เกร็ดประวัติ เรื่องเล่าพื้นเมือง หรือแม้กระทั่งข่าวคราวต่าง ๆ นักเขียนจะเอาสิ่งที่รู้เหล่านี้ มาผูกเป็นเรื่อง สร้างเหตุการณ์ ขึ้นมา เพื่อให้เกิดอีกเหตุการณ์หนึ่ง เพื่อจะนำไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่ง เสมอ จนกว่าเรื่องราวจะยุติ)

- ชนิดเพ่งไปที่ตัวละคร เป็นการนำเสนอเรื่องราวของตัวละครในเรื่อง โดยมากมักจะเกี่ยวข้องกับความต้องการ ความขัดแย้ง อุปสรรค และการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งของตัวละคร คนอ่านจะสนใจในตัวละคร อยากรู้ว่าเขาจะทำอะไร และเขาจะได้รับผลจากการกระทำนั้นอย่างไรในตอนจบ
- เน้นฉากสถานที่ เป็นเรื่องที่เน้นถึงบรรยากาศของสถานที่ และเวลา ที่ต่างออกไปจากปกติที่ตัวละครเคยอยู่ หรือพบเห็น เป็นที่แปลกใหม่สำหรับตัวละคร และสถานที่นั้นได้สร้างความรู้สึกนึกคิด และมีผลกระทบต่อตัวละคร

โดยมากมักจะเห็นในเรื่องระทึกขวัญ

- แสดงแนวคิด
  นักเขียนแต่งเรื่องขึ้นมาเพื่อนำเสนอแนวคิดของตัวเองในรูปแบบของเรื่องสั้นแทนการวิจารณ์แนะนำตรง ๆ เรื่องจะน่าสนใจ ถ้าเป็นหัวข้อที่กำลังอยู่ในการวิพากวิจารณ์ในสังคม หรือเป็นเรื่องที่สร้างความขัดแย้งอยู่ในสังคมขณะนั้น เชนประเด็นการทำแท้งเสรี ตั้งบ่อนเสรี นักศึกษาขายตัว ศีลธรรมกำลังเสื่อม ฯลฯ

ประเภท มีไม่ต่างไปจากนวนิยาย เรื่องรัก เรื่องลึกลับ เรื่องวิทยาศาสตร์ หรือ แฟนตาซี เรื่องประชดประชันหรือเสียดสีสังคม ฯลฯ

องค์ประกอบ

- Plot พล็อตเรื่อง
- Character ตัวละคร Setting ฉากสถานที่
- Dialogue บทพูด
- Point of view มุมมอง
- Theme แสดงแกนเรื่องที่ต้องการจะเสนอ

ก่อนจะเขียน

คุณควรจะมีข้อมูลพอเป็นไอเดียอยู่สักหน่อย จากนั้นก็ขัดเกลามันให้อยู่ใน ๖ อย่างนี้

๑. Theme มันหมายถึงสิ่งที่เรื่องของคุณต้องการจะบอกบางสิ่งบางอย่างที่อาจให้แง่คิด หรือแสดงความเห็นของคนเขียน คุณไม่จำเป็นต้องเทศน์ หรือสอน อธิบายให้กับคนอ่านว่าเรื่องมันมีคุณธรรมเพียงใด คนอ่านจะเรียนรู้จากเรื่องที่คุณเขียนเอง

๒. Plot เพื่อให้คนอ่านคงความสนใจคุณต้องมีพล็อตเรื่อง ความขัดแย้งหรือการต่อสู้ดิ้นรนของตัวละครเอกที่เขาต้องเอาชนะ ไม่ว่าการต่อสู้นั้นจะเป็นระหว่างคนกับคน หรือเป็นการต่อสู้ของจิตใจตัวเอง ตัวละครเอกจะต้องชนะหรือสูญเสียด้วยตัวของเขาเอง ไม่ใช่จากความช่วยเหลือของคนอื่น ความขัดแย้งจะเป็นสิ่งนำเรื่องให้เดินต่อถึงไคล์แมกซ์ จนจบเรื่อง (เคล็ดลับในการจัดเรียงเหตุการณ์ก็คือ เริ่มจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีผลกระทบต่อตัวละครเอกทีอยู่ดี ๆ ตามปกติ แล้วสถานการณ์ก็เลวราย จากนั้นตัวละครก็เอาชนะได้ในที่สุด)

๓. โครงสร้างของเรื่อง คำแนะนำที่ดีที่สุดคือ เข้าไปอยู่ในเรื่องเลย ไม่ต้องอารัมภบทให้รู้ไปเลยว่าใครคือใคร เป็นเรื่องของใคร ซึ่งตอนนี้คุณก็ต้องรู้แล้วนะว่าจะใช้มุมมองแบบบุคคลที่ ๑ หรือบุคคลที่ ๓ (แบบบุคคลที่ ๑ เล่าแบบคนเล่าอยู่ในเหตุการณ์หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นกับเขาเองใช้คำแทนตัวว่า ฉัน ผม ข้าพเจ้า แบบบุคคลที่สาม ถ้าเลือกแบบนี้ ควรจะใช้มุมมองของตัวละครสำคัญเป็นคนเล่า อ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับมุมมอง)

๔. สร้างตัวละคร ที่เหมาะสม และน่าสนใจ ทำให้คนอ่านอยากรู้เรื่องของเขา

๕. เลือกว่าจะให้เรื่องเกิดขึ้นที่ไหน และเมื่อไหร่

๖. ใช้บทพูดให้เราใจ กินใจ แสดงตัวตนของตัวละครได้อย่างเหมาะสม

๗. การเล่าเรื่องและการบรรยาย ให้บอกแต่สิ่งที่จำเป็นใช้เป็นประโยชน์ในเรื่อ อย่าเยิ่นเย้อ เพราะเรื่องสั้นจะจำกัดความยาวของเรื่อง (วิธีจะรู้ว่ามีประโยชน์หรือไม่ ให้ลองตัดทิ้งคำหรือประโยคนั้นๆ ออกไป แล้วดูว่ายังสร้างความเข้าใจให้กับคนอ่านหรือไม่ ถ้าคนอ่านเข้าใจและสามารถจินตนาการได้ก็เอาออกไปเลย)

๘. จะให้ดี ในเรื่องสั้น ควรจะมุ่งไปที่ จุดขัดแย้ง เพียงอย่างเดียว ที่ตัวละครสำคัญจะต้องเอาชนะให้ได้

เริ่มต้นสร้างเรื่องอย่างง่าย ๆ

- หาตัวละครมา
- ใส่ความต้องการบางอย่างให้เขา (พอใจหรือไม่พอใจในสถานภาพของตัวเอง)

- เติมอุปสรรค หรือปัญหา ที่ขัดขวางไม่ให้เขาไปถึงความต้องการนั้น
- บีบคั้นเขาด้วยความยากลำบากหรือความผิดพลาดที่มากขึ้น
- พาเขาออกมาจากสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยความสามารถของเขาเอง
- จบเรื่อง

ตัวอย่าง

- สร้างตัวละคร A ให้น่าสนใจด้วยบุคลิกลักษณะ การกระทำ นิสัย หรืออื่น ๆ
- ทำให้สถานภาพเขาเปลี่ยนไป ไม่ว่าจะจากอะไรก็ได้ ฝนตก รถติด เมียหยา พ่อตาย ตกงาน (โดยมากมักจะเป็นเรื่องราย ๆ)
- ต้องมีเวลาจำกัด ในการที่จะแก้ไขเรื่องเลวร้ายที่เกิดขึ้นเพื่อบีบให้เรื่องเข้มข้น เช่น เมียจะคลอดแต่รถติด ต้องปลดชนวนระเบิดให้ได้ภายใน ๒๐ นาที ต้องบอกเรื่องสำคัญต่อตำรวจภายในคืนนี้ ฯลฯ
- สถานการณ์นั้นต้องมีผลกระทบต่ออารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร A อย่างใหญ่หลวงที่จะทำให้เขาเป็นตาย หรือระเบิดอารมณ์ออกมาได้พอกัน
- สร้างตัวละคร B พร้อมทั้งบุคลิกลักษณะ นิสัย หรืออื่น ๆ
- จุดชนวนความลึกลับ หรือความสงสัยให้กับคนอ่าน ในขณะที่ตัวละครพอจะเข้าใจในบางสิ่งบางอย่างในเรื่องแล้วแต่คนอ่านยังไม่รู้โดยตรง
- สร้างความต้องการที่แตกต่างกันระหว่างตัวละคร เช่น A ต้องการไปต่อ แต่ B ให้หยุดรอ
- ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง A และ B ที่แสดงออกมา ไม่ใช่ใครคนเดียว
- A พยายามหาทางแก้ไขในปัญหา
- สถานการณ์บีบเบือน ไม่เป็นอย่างที่คาดหมาย
- เรื่องเริ่มเลวร้ายลง เวลาหมดไปเรื่อย
- จุดวิกฤต ต้องเลือกตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
- ผลสุดท้าย

คำแนะนำ

๑. เกาะติดกับขนาดที่จำกัดของแบบในการเขียนเรื่องสั้น โดยทั่วไปจะมีความจำกัดของกรอบและตัวละคร บทพูดมีพลังจูงใจ ฉากสถานที่ต้องการ แต่ไม่จำเป็นต้องอธิบายรายละเอียดมาก หลีกเลี่ยงพล็อตย่อย

๒. การเปิดเรื่องไม่แน่นอนตายตัว ว่าเป็นการบรรยาย และการสังเกตประจำ ยกเว้นการบรรยายนั้นจะแสดงถึงสิ่งที่ถูกรบกวนในขณะนี้น ก่อนที่การกระทำจะร้อนขึ้น แต่อย่าให้มันมากนัก

๓. เริ่มเรื่องสั้นด้วยกระตุ้นเหตุการณ์ ที่ชักจูงไปสู่ความเข้มข้น เหตุการณ์ที่ระเบิดขึ้นมักจะเกี่ยวพันกับการถูกขู่เข็ญที่ทำให้สถานภาพของตัวละครเอกเปลี่ยนแปลง

๔. การต่อสู้อย่างโดดเดี่ยวของตัวละครเอก มีผลกระทบต่อคนอ่าน

๕. เรื่องสั้นจำเป็นต้องเสนอบางสิ่งบางอย่างที่สร้างความรู้สึกให้กับคนอ่าน ให้คนอ่านร่วมความรู้สึกไปกับตัวละครรวมเห็นอกเห็นใจไปกับตัวละครด้วย

๖. เรื่องสั้นควรจะถูกเล่าจากมุมมองของคน ๆ คนเดียว นอกจากคุณจะมีประสบการณ์ในการเขียนมากไปกว่านี้

๗. หลีกเลี่ยงความเกินพอดี ทุกรายละเอียดจะต้องเป็นประเด็นสู่พล็อต

๘. เหมือนเรื่องแต่งประเภทอื่นที่ต้องให้ตัวละคร ดิ้นรนที่หรือลอยคอท่ามกลางความเลวร้าย หรือมีทางเลือกที่ย่ำแย่พอกัน

๙. ให้ตัวละคร มีข้อบกพร่อง อ่อนแอ และมุ่งไปยังข้อสรุปที่คาดไม่ถึง

๑๐. ขัดเกลาไอเดียของคุณเกี่ยวกับชุดของเหตุการณ์ที่ตัวละครแสดงหรือพูดออกมา และเหตุการณ์นั้นต้องเผยให้คนอ่านรู้ในเวลาที่เป็นจริง

๑๑. อย่ายืดเยื้อในตอนจบ

๑๒. โดยทั่วไปเรื่องสั้นมักจะเกี่ยวกับ ความขัดแย้ง การตัดสินใน หรือการค้นพบ
มันต้องมีสิ่งสำคัญเป็นประเด็นหลักสำหรับตัวละครเอก
พล็อตขัดแย้งต้องถูกวางเพื่อให้ตัวละครอื่นเป็นตัวขัดขวาง และเผชิญหน้าในตอนไคล์แมกซ์
ถ้าไคล์แมกซ์ของเรื่องสั้นมีตัวละครเอกกำลังตัดสินใจ
การตัดสินใจนี้ต้องห่างจากการเข้าถึงผลที่จะตามมาภายหลัง(
เพราะมันไม่ควรจะมีอะไรมากไปกว่านี้แล้ว)
ถ้าเรื่องจบลงด้วยตัวละครค้นพบความจริงบางอย่าง
ความจริงนี้ควรจะเป็นสิ่งที่ที่ทำให้ชีวิตของตัวละครเปลี่ยนไป

เคล็ดลับเมื่อจะเขียนเรื่องสั้น

- ให้มีตัวละครในเรื่องน้อยที่สุด
- ร่างรายการถึงตัวละคร และ สิ่งที่คุณอยากจะให้เกิดในเรื่องอย่างสั้น ๆ
- ในแผนการเขียนของคุณ
  ต้องเตรียมย่อหน้าที่จะเสนอฉากสถานที่และการแนะนำตัวละครให้คนอ่านรู้จัก
- การเปิดเรื่องของคุณต้องมีผลกระทบใจคนอาน
- หัวใจสำคัญต้องรู้วาเรื่องของคุณเกิดที่ไหน เกี่ยวกับอะไร และมุ่งไปสู่ประเด็นนั้น
  อยาโอเอออกนอกเรื่องในสิ่งไม่จำเป็น
- บทสรุปเรื่องในสองสามย่อหน้าสุดท้ายต้องขมวดทุกอย่างเข้าด้วยกัน
  และตองตอบข้อสงสัยที่คุณเปิดประเด็นเอาไว้
- คุณอาจจะหักมุมในตอนจบ เพื่อสร้างสิ่งที่คาดไม่ถึงให้กับคนอ่าน
- เขียนให้ตรงประเด็นและเรียบง่ายที่สุด